

På vej mod bedre governance af universitetssektoren

5. november 2015
J.nr. 14/31090/582

Danske Universiteter anerkender og værdsætter det politiske fokus på universiteterne. Samtidig vil universiteterne gerne udfylde deres samfundsopgave med at skabe fremtidens vækst og velstand og udvikle et sammenhængende samfund med et højt vidensniveau.

De politiske mål for universitetssektoren skal sættes af politikerne. Men universiteterne kan kun indfri målene, hvis de politiske tøjler løsnes, ligesom vi bør søge at undgå "one-size-fits-all"-lovgivning som f.eks. fremdriftsreformen.

I stedet bør politikere, minister, ministerium og universiteter i samarbejde udforme styringsmodeller, der følger op på universitetsreformen fra 2003 ved at give universitetslederne reel kompetence til og ansvar for at løse de politiske opgaver, universiteterne bliver givet.

I lyset af at særligt uddannelsesområdet bliver underlagt besparelser bør de statslige krav til administration mv. reduceres, således at Folketingets bevillinger til forskning og uddannelse kan anvendes mest muligt effektivt og til forskning og uddannelse af høj kvalitet.

Danske Universiteter skitserer neden for en række forslag, der kan være de første, skridt i retning af en bedre governancemodel for universitetsområdet.

Dimensioneringsmodellen

Danske Universiteter støtter det politiske mål om at uddanne til beskæftigelse. Vi forstår, at den politiske vægtning af dette hensyn i dag vejer tungere end de tidligere politiske mål om at optage så mange kvalificerede unge som muligt. Derfor er der udviklet en dimensioneringsmodel, der dog bør justeres på en række områder, jf. nedenstående.

Danske Universiteter foreslår endvidere, at den konkrete dimensionering fremover bør finde sted i dialog mellem den enkelte institution og Uddannelsesministeriet, gerne med udgangspunkt i statistisk materiale om bl.a. historisk ledighed, men også med mulighed for at inddrage anden viden og andre data.

Danske Universiteter foreslår derfor følgende:

- A. Dimensionering bør tage udgangspunkt i andet og mere end historiske data, herunder i dialog med aftagere om fremtidens arbejdsmarked.
- B. Hvis ministeriet ikke vil afvige fra den statistiske model, bør den forsimples betydeligt, bl.a. ved at fjerne kandidatdimensionering og overgå til alene at dimensionere på bacheloroptaget.
- C. Udenlandske selvbetalere skal ikke tælles med i dimensioneringen.

- D. Det er godt at ministeriet løbende laver nye ledighedstal, men dimensioneringen skal ikke finde sted årligt. Modellen skal evalueres efter 3 år.
- E. Der skal laves en model for afdimensionering (altså for at fjerne uddannelser fra listen af dimensionerede uddannelser).

Fremdriftsreformen

Fremdriftsreformen har medført et væsentligt ressourcetræk på universiteternes administration og har udfordret kvaliteten af de kandidater, universiteterne producerer til arbejdsmarkedet.

I praksis begrænser fremdriftsreformen således de studerendes mulighed for at tage i praktik, på udlandsophold eller for at deltage i forskningsprojekter. Desuden er der en risiko for, at reformen vil føre til øget frafald og/eller spekulation i studieskift.

Danske Universiteter foreslår derfor følgende:

- F. Dobbeltstyringen af fremdrift skal fjernes. Eventuelt kan fremdrift fremover reguleres i udviklingskontrakterne.
- G. De studerende på heltidsuddannelserne skal være fuldtidsstuderende og dermed skal universiteterne have hjemmel til kun at kræve tilmelding på 60 ECTS per år, inkl. ECTS man er kommet bagefter tidligere år.
- H. Universiteterne skal have hjemmel til at opstille aktivitetskrav, f.eks. krav om at den studerende skal bestå et givent antal ECTS-point per år/semester. Det enkelte universitet (evt. den enkelte uddannelse) skal kunne fastsætte disse krav.
- I. Kravet om tvungen eksamenstilmelding skal revideres, idet mindste således at den studerende kan vælge efterfølgende at framelde sig.
- J. Kravet om startmerit skal gøres mere fleksibelt, således at startmerit kun tildeles, hvor universiteterne finder det fagligt relevant
- K. Alle studerende ved en kandidatuddannelse skal have 2 fulde års studietid, uanset starttidspunkt.

Supplering mellem bachelor- og kandidatuddannelse

Som led i fremdriftsreformen blev muligheden for at supplere sin bacheloruddannelse inden kandidatuddannelsen i realiteten afskaffet. Tilbage står, at universiteterne kun må optage studerende på baggrund af den adgangsgivende bacheloruddannelse og at supplerung finansieret af universitetet kun må udgøre op til 15 ECTS og skal finde sted parallelt med kandidatuddannelsen.

Resultatet er en underminering af fleksibiliteten i uddannelsessystemet – ikke mindst muligheden for at vælge en kandidatuddannelse med bedre beskæftigelsesmuligheder end den kandidatuddannelse, der ligger i naturlig forlængelse af ens bacheloruddannelse.

Danske Universiteter foreslår derfor følgende:

- L. Muligheden for supplerung bør genindføres – og man skal kunne supplere før, kandidatuddannelsen påbegyndes. Som hovedregel skal man kunne supplere med op til 30 ECTS-point (kun i særlige tilfælde med op til 60 ECTS-point).
- M. Universiteterne bør gives mulighed for at vurdere ansøgerens samlede faglige baggrund for at kunne gennemføre en given kandidatuddannelse.
- N. Studerende, der gennemfører suppleringskurser, efter anvisning af det universitet, hvor vedkommende har søgt om optagelse på kandidatuddannelsen, tilgodeses ved optagelse på den pågældende kandidatuddannelse.
- O. Supplerung bør finansieres som før 2012, dvs. med deltidstaxameter plus deltagerbetaling.

Frihedsgrader og afbureaukratisering

Universiteterne vil gerne tage ansvar for deres opgaver – og samtidig have mulighed for at prioritere kerneopgaverne mere. Det er baggrunden for, at Universitetsdirektørudvalget har fremsendt 15 forslag til afbureaukratisering til Uddannelsesministeriet, ligesom yderligere 29 forslag er sendt frem i overskriftsform.

Danske Universiteter konstaterer med glæde, at der synes at være politisk interesse for sådanne tiltag. Det er vejen til at få mere uddannelse for pengene – ikke mindst i en tid med besparelser.

Som særlig vigtige indsatsområder foreslår Danske Universiteter, at der ses på følgende:

- P. Universiteterne skal have friere rammer for anvendelsen af deres midler, herunder eksempelvis foretage justeringer i ph.d.-optaget og lukke uddannelser med kortere varsel.
- Q. Universiteterne skal tilbydes konkurrencedygtige bygningsvilkår, herunder mulighed for selveje på rimelige vilkår og en reform af SEA-ordningen med sammenhæng mellem betaling, afskrivninger og vedligeholdelse.
- R. Det samlede system for kontrol af universitetssektoren bør gennemgås, herunder RUVU, arbejdsdelingen mellem EVA og Akkrediteringsinstitutionen og antallet af indberetninger til bl.a. ministerier.